

Jaarrekening 2015

Zuyderland Zorgcentra BV

Inhoudsopgave

1	JAARREKENING 2015	2
1.1	<i>Balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)</i>	2
1.2	<i>Resultatenrekening over 2015</i>	3
1.3	<i>Kasstroomoverzicht over 2015</i>	4
1.4	<i>Grondslagen van waardering en resultaatbepaling</i>	5
	1.4.1 Algemeen	5
	1.4.2 Waardering activa en passiva	8
	1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling.....	13
1.5	<i>Toelichting op de balans per 31 december 2015</i>	16
1.6	<i>Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa</i>	26
	1.6.1 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	26
	1.6.2 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	27
1.7	<i>Overzicht langlopende schulden ultimo 2015</i>	28
1.8	<i>Toelichting op de resultatenrekening over 2015</i>	29
2	OVERIGE GEGEVENS.....	35
2.1	<i>Vaststelling en goedkeuring jaarrekening</i>	35
2.2	<i>Statutaire regeling resultaatbestemming</i>	35
2.3	<i>Resultaatbestemming</i>	35
2.4	<i>Gebeurtenissen na balansdatum</i>	35
2.5	<i>Nevenvestigingen</i>	35
3	CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	36

1 JAARREKENING 2015

1.1 Balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-15</u> €	<u>01-jan-15</u> €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	45.665.510	47.116.313
Financiële vaste activa	2	<u>849.881</u>	<u>1.274.820</u>
Totaal vaste activa		46.515.391	48.391.133
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	0	1.655.604
Vorderingen en overlopende activa	4	49.146.137	49.686.497
Liquide middelen	5	<u>11.173.183</u>	<u>7.006.260</u>
Totaal vlottende activa		60.319.320	58.348.361
Totaal activa		<u><u>106.834.711</u></u>	<u><u>106.739.494</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-15</u> €	<u>01-jan-15</u> €
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal		106.682	106.682
Bestemmingsfondsen		37.271.640	33.942.492
Algemene en overige reserves		<u>5.234.299</u>	<u>4.766.765</u>
Totaal eigen vermogen	6	42.612.621	38.815.939
Vorzieningen	7	5.381.917	5.750.889
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	44.442.229	39.942.004
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	3	321.495	0
Kortlopende schulden en overlopende passiva	9	14.076.449	22.230.662
Totaal passiva		<u><u>106.834.711</u></u>	<u><u>106.739.494</u></u>

1.2 Resultatenrekening over 2015

	Ref.	2015 €	2014 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	127.072.198	132.547.468
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	12	3.103.772	1.010.046
Overige bedrijfsopbrengsten	13	2.761.968	2.619.598
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>132.937.938</u>	<u>136.177.112</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	68.786.602	67.576.741
Afschrijvingen op materiële vaste activa	15	5.874.226	5.996.480
Overige bedrijfskosten	16	52.719.692	57.066.343
Bijzondere lasten	16	0	0
Som der bedrijfslasten		<u>127.380.520</u>	<u>130.639.564</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		5.557.418	5.537.548
Financiële baten en lasten	17	1.760.736	1.770.571
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>3.796.682</u>	<u>3.766.977</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>3.796.682</u></u>	<u><u>3.766.977</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2015</u> €	<u>2014</u> €
Toevoeging:			
Bestemmingsfonds		3.329.148	3.303.101
Algemene en overige reserves		467.534	463.876
		<u><u>3.796.682</u></u>	<u><u>3.766.977</u></u>

1.3 Kasstroomoverzicht over 2015

	Ref.	2015		2014	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			5.557.418		5.537.548
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	1	4.701.314		5.230.497	
- mutaties voorzieningen	7	<u>-368.972</u>		<u>160.513</u>	
			4.332.342		5.391.010
Veranderingen in vlottende middelen:					
- vorderingen	4	122.121		2.797.316	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	3,18	1.977.099		-1.128.052	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	9,18	<u>-7.888.486</u>		<u>232.546</u>	
			-5.789.266		1.901.810
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>4.100.494</u>		<u>12.830.368</u>
Ontvangen interest	18	418.239		479.325	
Betaalde interest	18	<u>-2.026.463</u>		<u>-1.572.088</u>	
			-1.608.224		-1.092.763
			-1.608.224		-1.092.763
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			2.492.270		11.737.605
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-3.093.773		-2.447.618	
Overige mutaties financiële vaste activa	2	<u>424.939</u>		<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-2.668.834		-2.447.618
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	8	8.400.000		0	
Extra aflossing langlopende schulden	11	0		-3.375	
Aflossing langlopende schulden	8	-3.899.775		-2.483.437	
Mutatie a fonds perdu	2	<u>-156.738</u>		<u>-146.272</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			4.343.487		-2.633.084
Mutatie geldmiddelen			<u>4.166.923</u>		<u>6.656.903</u>
<i>De geldmiddelen hebben zich als volgt ontwikkeld:</i>					
			2015		2014
			€		€
Stand geldmiddelen per 1 januari			7.006.260		349.357
Stand geldmiddelen per 31 december			<u>11.173.183</u>		<u>7.006.260</u>
			<u>4.166.923</u>		<u>6.656.903</u>

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
De veranderingen in vlottende middelen (vorderingen en kortlopende schulden), betreft met name het verloop in de rekening courant posities met de overige Zuyderland entiteiten.

1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1.4.1 Algemeen

Groepsverhoudingen

Zuyderland is ontstaan uit een fusie tussen Atrium Medisch Centrum Parkstad en Orbis Medisch en Zorgconcern. Deze fusie is per 1 januari 2015 geëffectueerd. Stichting Atrium Medisch Centrum Parkstad en Stichting Orbis Medisch Centrum zijn vanaf die datum opgegaan in de nieuwe Stichting Atrium-Orbis Medisch Centrum, welke per 1 juli 2015 de naam Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft gekregen.

Het Zuyderland concern is actief in een breed scala van zorgactiviteiten in de regio Midden en Zuid-Oost Limburg. Deze zorgactiviteiten zijn ondergebracht in twee afzonderlijke stichtingen, elk met diverse deelnemingen. De ziekenhuisactiviteiten worden uitgevoerd in de Stichting Zuyderland Medisch Centrum. Deze stichting is eigenaar van diverse aan het ziekenhuis gelieerde activiteiten, gezamenlijk in de groepsjaarrekening verantwoord onder het "Cure-Segment". Specifieke zorgactiviteiten zijn gebundeld in het "Care-segment" en juridisch ondergebracht in de Stichting Zuyderland Zorg. De activiteiten van het Care segment omvatten zorgcentra, jeugdgezondheidszorg, thuiszorg en huishoudelijke hulp.

Beide stichtingen zijn met elkaar verbonden middels een personele unie en met een gezamenlijke Raad van Bestuur en Raad van Toezicht. Stichting Zuyderland Zorg was in 2014 ook reeds verbonden met (voormalig) Orbis Medisch Centrum middels een personele unie en met een gezamenlijke Raad van Bestuur en Raad van Toezicht.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is aangewezen als groepshoofd voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van het Zuyderland concern. Zuyderland Zorgcentra BV maakt onderdeel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

De Stichting Zuyderland Zorg bezit 100% van de aandelen van Zuyderland Zorgcentra BV.

Zuyderland Zorgcentra BV bestaat uit acht zorgcentra en twee hospices waar verpleging en verzorging wordt geboden. Het werkgebied bestaat uit de gemeenten Sittard-Geleen, Beek, Stein, Schinnen en Echt-Susteren.

Voor het jaarverslag bij deze jaarrekening wordt verwezen naar het maatschappelijk jaardocument 2015 van Zuyderland.

Vestigingsgegevens

Zuyderland Zorgcentra BV is statutair gevestigd aan het Dr. H. van der Hoffplein 1 te Sittard-Geleen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW.

Continuïteitsveronderstelling

Zuyderland heeft met een bankenconsortium een meerjarige financieringsovereenkomst gesloten ter financiering van zowel de bestaande langlopende leningen vanuit Orbis Medisch en Zorgconcern en Atrium Medisch Centrum, de (verwachte) bouwactiviteiten en de kortlopende (rekening courant) financiering. Deze meerjarige financieringsovereenkomst voorziet in de versterking van de solvabiliteit. Zuyderland voldoet aan de eisen die het bankenconsortium aan Zuyderland stelt.

Zuyderland Zorgcentra is daarnaast geconfronteerd met de effecten van de decentralisatie bij de langdurige zorg. Deze decentralisatie heeft zich vertaald in dalende omzet, maar heeft niet geleid tot een verlieslatende situatie.

Derhalve heeft Zuyderland Zorgcentra BV de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijzigingen

Als gevolg van de fusie tussen Atrium Medisch Centrum Parkstad en Orbis Medisch en Zorgconcern zijn de waarderingsgrondslagen in 2015 geharmoniseerd. Dit heeft geleid tot aanpassing van de waarderingsgrondslagen voor de volgende onderdelen:

- Groot onderhoud: bij Orbis Medisch en Zorgconcern was sprake van een voorziening groot onderhoud voor het ziekenhuis (€3,3 mln ultimo 2014) en de zorgcentra (€2,1 mln ultimo 2014). Atrium Medisch Centrum Parkstad kende een voorziening onrendabele investeringen voor nog te plegen investeringen in achterstallig onderhoud als gevolg van vertraging in de realisatie van de nieuwbouw (€4,5 mln ultimo 2014). Deze voorzieningen voor groot onderhoud worden met ingang van boekjaar 2015 niet langer gehandhaafd voor Zuyderland. Periodiek groot onderhoud wordt vanaf 2015 geactiveerd en afgeschreven, mits aan de activeringscriteria wordt voldaan. Onderhoudskosten die niet aan de activeringscriteria voldoen, worden ten laste van het resultaat gebracht op het moment dat deze zich voordoen. Het niet langer aanhouden van de voorziening groot onderhoud heeft bij Zuyderland Zorgcentra BV een eenmalige positieve impact op het eigen vermogen per 1 januari 2015 van €2,1 mln.
- Personele voorzieningen en reserveringen: de criteria voor de bepaling van de populatie en de parameters die ten grondslag liggen aan de berekening van de personele voorzieningen en reserveringen zijn opnieuw uitgewerkt voor Zuyderland. Deze harmonisatie heeft bij Zuyderland Zorgcentra BV een negatief effect op het eigen vermogen per 1 januari 2015 van €103k.

Schattingswijzigingen

De harmonisatie van de waarderingsgrondslagen heeft naast een aantal stelselwijzigingen eveneens geleid tot een aantal schattingswijzigingen:

- Personele voorzieningen: de harmonisering van de verdisconteringsvoet heeft geleid tot een dotatie aan de voorzieningen van €31k (negatieve resultaat impact in 2015).
- Activeringsgrens: de grens die Zuyderland Zorgcentra BV gebruikte voor het activeren van materiële vaste activa was €10k (incl. btw). Atrium Medisch Centrum Parkstad hanteerde een activeringsgrens van €2,5k (incl. btw). De activeringsgrens vanaf 2015 voor Zuyderland is €5k (incl. btw).

Als gevolg van de gewijzigde bekostiging heeft Zuyderland Zorgcentra BV een inschatting gemaakt van de verwachte economische levensduur van de panden. Dit heeft in 2015 niet geleid tot een additionele aanpassing van de afschrijvingstermijn van de zorglocaties.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige periode waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2014 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2015 mogelijk te maken.

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen die onderdeel uitmaken van het Zuyderland concern worden aangemerkt als verbonden partij. Zuyderland Zorgcentra BV heeft de volgende verbonden rechtspersonen die zich als volgt laten onderverdelen in de segmenten Cure en Care:

Segment Cure:

- Stichting Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (groepshoofd);
- Zuyderland Geestelijke Gezondheidszorg BV, Sittard-Geleen (100%);
- Holding ZMS BV, Sittard-Geleen (100%);
- Parking Atrium BV, Heerlen (100%);
- Stichting Beheer Kunstcollectie Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (100%);
- Stichting ZBC Zuyderland-Eyescan Limburg, Sittard-Geleen (100%);

- BV Exploitatie Zorgboulevard, Sittard-Geleen (100%);
- Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (50%, overwegende zeggenschap als gevolg van 2/3 stemrecht in de Raad van Toezicht);
- Mitralis Zuyderland Klinieken BV, Heerlen (100%);
- Mitralis Expertise Wondzorg BV, Heerlen (50,2%);
- Nederlandse Obesitaskliniek Zuid BV, Brunssum (24,5%);
- Wondzorg Innovatie BV, Heerlen (48%);
- Eerste Lijns Plus Centrum BV, Heerlen (49%);
- Maasland Urologica BV, Sittard-Geleen (51%);
- Orbis Mooi BV, Sittard-Geleen (100%);
- Orbis Vigor BV, Geleen (75%);
- Medisch Coördinatiecentrum Omnes BV, Sittard-Geleen (50%);
- Stichting Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen (14%);
- Stichting Fondsenwerving Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen (14%);
- Stichting Dermatologisch Lasercentrum Maasland, Sittard-Geleen (50%);
- Zuyderland-Eyescan Limburg BV, Geleen (50%);
- Futsure Health BV, Hoofddorp (50%);
- Meditta Medisch Centrum BV, Echt (24,5%);
- Mitralis KNO BV, Heerlen (20%);
- Mitralis Diagnostisch Centrum BV, Heerlen (20%).

Segment Care:

- Stichting Zuyderland Zorg, Sittard-Geleen;
- Zuyderland Wijkgebouwen BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Thuiszorg BV, Sittard-Geleen (51%);
- Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV, Sittard-Geleen (51%), geen overwegende zeggenschap, betreft een joint venture.

Per 1 september 2015 heeft Stichting Zuyderland Zorg alle aandelen van de voormalige joint venture Orbis Revital BV om niet ingetrokken waardoor Orbis Revital BV vanaf deze datum geen deel meer uitmaakt van Zuyderland.

Per 15 december 2015 is Gynaecologisch Centrum Orbis BV geliquideerd en maakt vanaf deze datum geen onderdeel meer uit van Zuyderland.

De onderlinge transacties betreffen met name:

- Interne verrekening van personele en materiële kosten vanwege onderlinge (facilitaire) dienstverlening.
- Renteverrekeningen als gevolg van de intercompany rekening-courantverhoudingen;
- Opbrengsten uit hoofde van onderaannemerschap. Zuyderland Zorgcentra BV heeft een gedeelte van de onder haar WTZI-toelating vallende zorgactiviteiten uitbesteed aan de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland Thuiszorg BV. De daarmee samenhangende kosten worden op basis van de opbrengsten door voorgenoemde entiteiten aan Zuyderland Zorgcentra BV in rekening gebracht.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij

geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

1.4.2 Waardering activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Zuyderland Zorgcentra BV zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 2-10%;
- Verbouwingen en installaties: 5-10%;
- Inventarissen: 10%;
- Automatiseringsapparatuur: 20%;
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 5-20%.

Gebouwen waarvan bekend is dat deze op korte termijn buiten gebruik worden gesteld, worden versneld afgeschreven.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als éénmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud

Periodiek groot onderhoud wordt geactiveerd, voor zover aan de activeringscriteria wordt voldaan. Onderhoudskosten die niet aan de activeringscriteria voldoen, worden ten laste van het resultaat gebracht op het moment dat deze zich voordoen.

Wijziging bekostiging kapitaallasten, overgangsregime en Richtlijn 655 Zorginstellingen

In het kader van prestatiebekostiging is in de AWBZ zorg een normatieve huisvestingscomponent (NHC) ontwikkeld, waarbij de intramurale zorg wordt vergoed op basis van zorgzwaartepakketten. Deze methodiek is vanaf 1 januari 2012 ingevoerd en leidt stapsgewijs tot integrale tarieven. De

kapitaallasten worden uiteindelijk verdiend op basis van volledig integrale tarieven en op basis van geleverde zorg. De sector wordt daarmee risicodragend voor de kapitaallasten. Met een overgangsregeling wordt voor instellingen de budgetgarantie voor de kapitaallasten stapsgewijs afgebouwd. Van 2012 tot 2018 ontvangen zorgaanbieders een kapitaallastenvergoeding, deels gebaseerd op een gemiddelde vergoeding en deels afhankelijk van de NHC-vergoeding. Vanaf 2018 geldt een volledig integraal tarief voor de AWBZ. In 2015 is het risicodragend deel van de kapitaallasten van de in de AWBZ geleverde zorg gesteld op 50%.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald op basis van de bedrijfswaarde berekening waarbij de boekwaarde van de activa wordt vergeleken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

De bedrijfswaarde berekening is opgesteld voor het gehele Zuyderland concern als ook afzonderlijk voor de Stichting Zuyderland Zorg (beide dus inclusief Zorgcentra). Voor deze bedrijfswaardeberekening zijn veronderstellingen over de uitwerking van het overgangsregime, tarieven in de toekomstige bekostigingssystemen, ontwikkeling van de productie, lange termijn huisvestingsplannen, ontwikkeling van kosten en disconteringsvoeten in een basisscenario uitgewerkt. Vervolgens is een gevoeligheidsanalyse (downsize) uitgewerkt. Bij een rekenrente van 6% leiden zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyse tot een bedrijfswaarde die hoger is dan de boekwaarde ultimo 2015.

Tevens is voor Zuyderland Zorgcentra BV per individueel gebouw vastgesteld dat de vergoedingen voor kapitaallasten vanuit de NHC tarieven en overgangsregelingen dekkend zijn voor de werkelijke kapitaallasten. Hierbij is rekening gehouden met geplande investeringen en groot onderhoud zoals vastgelegd in het in 2012 opgestelde en in 2014 herijkte lange termijn huisvestingsplan. Ook hierbij is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, waarbij gerekend is met een aanzienlijk lagere bezetting van de gebouwen. Ook dit conservatieve scenario leidt niet tot een bijzondere waardevermindering per balansdatum.

Landelijke ontwikkeling in de langdurige zorg

Om de zorg toegankelijk, goed en betaalbaar te houden, voert het kabinet de komende jaren hervormingen door op het gebied van de AWBZ en de Wmo. Ook neemt de overheid maatregelen zodat mensen met ondersteuning en zorg langer thuis kunnen blijven wonen.

Het kabinet hervormt de huidige Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vanaf 2015. Doel is om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Zo nodig met ondersteuning van de gemeente of zorg via de zorgverzekering.

De ontwikkeling om langer thuis te blijven wonen is al langer gaande. Maar sinds 2014 gaat de ontwikkeling in een versneld tempo. De hervorming van de langdurige zorg betekent onder andere:

Nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015;

De gemeente draagt zorg voor voor de ondersteuning van burgers. De nieuwe Wmo 2015 is gericht op deelneming in de samenleving. De wet regelt hulp en ondersteuning, die past bij de persoonlijke omstandigheden van mensen.

Zorgverzekeringswet (Zvw);

Wijkverpleegkundigen gaan thuis meer verpleging en verzorging leveren. Via de Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt medische en de verpleegkundige zorg geregeld.

Nieuwe Wet langdurige zorg (Wlz);

De Wlz is er voor mensen die behoefte hebben aan permanent toezicht. Zij hebben 24 uur zorg per dag nodig in de directe nabijheid. De Wlz vervangt de AWBZ.

Zowel de Wmo als de Wlz kennen als ingangsdatum 1 januari 2015. De extramuralisering van de zorg in combinatie met besparingsdoelstellingen in de Wmo leiden tot financiële druk in de zorgsector welke tot uiting zal komen in de zorginkoop in de komende jaren. Zuyderland Zorgcentra BV heeft in de samenstelling van haar vastgoedbezit reeds voldoende flexibiliteit ingebouwd om mogelijke afbouw van beddenscapaciteit relatief pijnloos te kunnen realiseren. Dit blijkt tevens uit een uitgevoerde gevoeligheidsanalyse waarbij ook bij een aanzienlijk lagere bezettingsgraad op géén van de panden een tekort op de kapitaallastendeckening ontstaat.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Zuyderland Zorgcentra BV maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten en houdt geen handelsportefeuille aan.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.
- De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico wordt gemitigeerd.
- De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het kopje Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen (tenzij anders vermeld). Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding wordt ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voorziening groot onderhoud is als gevolg van de harmonisering van de waarderinggrondslagen van voormalig Atrium en Orbis komen te vervallen met ingang van 2015. De stand van de voorziening ultimo 2014 is verwerkt als stelselwijziging in het eigen vermogen.

De voorziening herstelkosten dient ter dekking van de kosten voor het terugbrengen in de oorspronkelijk staat van buiten gebruik gestelde activa.

De voorziening reorganisatie- en veranderkosten dient ter dekking van de in 2009 doorgevoerde reorganisatie.

De voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van een langdurig dienstverband, in het bijzonder jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 1,62% (in 2014 bedroeg de rekenrente 2,07%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

De voorziening langdurig zieken is een verplichting tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Deze wordt elk jaar per balansdatum opnieuw beoordeeld en samengesteld aan de hand van informatie over medewerkers die op dat moment langer dan één jaar ziek zijn.

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden: In het kader van de modernisering Ziektewet is in 2014 gekozen voor eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet flex. Hiervoor is in 2014 een voorziening opgenomen, welke in 2015 is bijgesteld aan de hand van de lopende dossiers. De voorziening zal elk jaar per balansdatum opnieuw berekend worden aan de hand van de gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn. Op basis van statistische informatie wordt de verwachte uitkering berekend op basis van leeftijd en de tijd dat de medewerker al ziek is per einde balansdatum.

Voorziening financiële gevolgen 65+: voor het eigenrisicodragerschap WGA (werkherhating gedeeltelijke arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetwijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65^e leeftijd. Ultimo 2014 is hiervoor een voorziening opgenomen. De huidige verzekering voorziet wel in deze dekking. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 1,62% (in 2014 bedroeg de rekenrente 2,07%).

Voorziening reguliere PLB uren betreft een voorziening voor de reeds opgebouwde maar nog niet opgenomen PLB rechten van medewerkers.

De voorziening éénmalige bijschrijving 200 PLB uren (overgangsregeling 45 jaar en ouder): in aanvulling op artikel 13.2.1 lid 1 ontvangt de werknemer die op 31 december 2009 45 jaar is, maar nog geen 50 jaar, en 10 jaar in dienst is binnen de zorgsector (werkingsfeer Pzfzw), in de maand waarin hij/zij 55 jaar wordt, een eenmalige storting in het PLB van 200 uur. Bij bepaling van het totale recht per werknemer wordt rekening gehouden met de van toepassing zijnde deeltijdfactor en worden dezelfde tarieven en opslagpercentages gehanteerd als bij de reservering verlofuren. Het recht op de maximaal 200 PLB uren ligt in de toekomst en wel in de maand waarin iemand die aan de voorwaarden voldoet 55 jaar wordt. Hiervoor is reeds in 2011 een voorziening getroffen voor de volledige 200 uur. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde (op basis van een rekenrente van 1,62%; in 2014 bedroeg de rekenrente 2,07%).

Schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven in de paragraaf Financiële instrumenten.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Uitgangspunten sociaal domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet heeft Zuyderland Zorgcentra de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ overgeheveld van de zorgkantoren naar de gemeenten ('decentralisatie')

Als gevolg van deze decentralisatie is er voor 2015 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden in deze omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van Zuyderland en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijds aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, e.d.). Hoewel hiervoor momenteel geen vermoeden toe bestaat, kunnen nog uit te voeren controles door gemeenten op overeengekomen prestatieafspraken zoals arrangementsdoelen en (tijds) gebruik van iWmo tot correcties op de omzet van 2015.

Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke IZA-protocol. Alle gemeenten waarmee Zuyderland contractafspraken heeft, hebben ingestemd met het landelijke IZA-protocol. De vereiste goedkeurende verklaringen zijn verstrekt aan de gemeenten. Deze hebben hierop nog geen formeel akkoord verleend.

De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en waar mogelijk verwerkt in deze jaarrekening en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2016 of later.

Uitgangspunten Wijkverpleging

Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie van de Wlz zorg (onder meer wijkverpleging) overgeheveld van de zorgkantoren naar de zorgverzekeraars. Zoals dit ook al in 2013 is gebeurd met de geriatrische revalidatiezorg.

Als gevolg van deze decentralisatie is er voor 2015 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden in de omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van Zuyderland en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan liggen een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat binnen de wijkverpleging er sprake is sprake van inherent ontbrekende onafhankelijke indicatie (wettelijk zo verankert) door zorgaanbieders en het ontbreken van een onafhankelijk indicatieorgaan. Hetgeen kan leiden tot discussies over de prikkels in het stelsel en in individuele gevallen zou kunnen leiden tot bijstelling van het oorspronkelijk

geïndiceerde niveau met mogelijke effecten voor de financiële verrekening en verantwoording bij materiële controles door de zorgverzekeraars. Dergelijke materiële controles kunnen ook plaatsvinden op de geriatrische revalidatiezorg met nagekomen effecten.

De raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en waar mogelijk verwerkt in deze jaarrekening en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2016 of later.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Zuyderland Zorgcentra BV zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Zuyderland Zorgcentra BV heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Zuyderland Zorgcentra BV. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Zuyderland Zorgcentra BV heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2015 bedroeg de dekkingsgraad 97%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de resultatenrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belasting tarieven die zijn vastgesteld op de verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Zuyderland Zorgcentra BV heeft een zogenaamde zorgvrijstelling voor de vennootschapsbelasting. Om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- werkzaamhedentoets: op basis van artikel 5, lid 1, sub c, onderdeel 1 VPB 1969 zijn 'lichamen welke uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaamheden verrichten welke bestaan uit het genezen, verplegen of verzorgen van zieken, kraamvrouwen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, wezen of ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen' vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

- winstbestemmingstoets: wanneer het lichaam winst behaalt, dient de winst uitsluitend ten goede te kunnen komen aan een vrijgesteld lichaam dat aan eerder vermelde voorwaarden voldoet of aan een algemeen maatschappelijk belang.

Zuyderland Zorgcentra BV vormt tezamen met de groepsmaatschappijen Stichting Zuyderland Medisch Centrum, Zuyderland GGZ BV, Holding ZMS BV, Parking Atrium BV, Maasland Urologica BV, Orbis Mooi BV, Orbis Vigor BV, BV Exploitatie Zorgboulevard, Gynaecologisch Centrum Orbis BV (tot 15 december 2015), Stichting Zuyderland Zorg, Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Zuyderland Thuiszorg BV, Zuyderland Wijkgebouwen BV en Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting. De omzetbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende entiteit als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) rente. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

1.5 Toelichting op de balans per 31 december 2015

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-15	01-jan-15
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	34.016.599	35.820.641
Machines en installaties	4.709.834	5.351.196
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	7.836.101	6.992.893
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	103.449	108.794
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Subtotaal Materiële Vaste Activa	46.665.983	48.273.524
AF: A Fonds Perdu	1.000.473	1.157.211
Totaal materiële vaste activa	45.665.510	47.116.313

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

	2015	2014
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	47.116.313	49.327.981
Bij: investeringen (incl. investeringen Onder Handen Projecten)	3.093.773	2.447.618
Af: afschrijvingen	4.701.314	4.805.558
Subtotaal Boekwaarde per 31 december	45.508.772	46.970.041
Bij: mutatie A Fonds Perdu	156.738	146.272
Boekwaarde per 31 december	45.665.510	47.116.313

Toelichting:

De investeringen in 2015 hebben met name betrekking op inventarissen en levensduur verlengend onderhoud ten behoeve van de zorglocaties.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.6. Voor de verstrekte zekerheden wordt verwezen naar onderdeel 10 "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-15</u>	<u>01-jan-15</u>
	€	€
Te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa	849.881	1.274.820
Totaal financiële vaste activa	<u>849.881</u>	<u>1.274.820</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.274.820	1.699.759
Bij: investeringen	0	0
Af: afschrijvingen	424.939	424.939
Boekwaarde per 31 december	<u>849.881</u>	<u>1.274.820</u>

Toelichting:

De financiële vaste activa betreffen het gesloopte zorgcentrum Invia en de gesloopte aanbouw van het zorgcentrum St. Jan Geleen. Deze worden in 6 jaar (van 2012 tot en met 2017) afgeschreven en gecompenseerd in de opbrengsten wettelijk budget.

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

	t/m 2012	2013	2014	2015	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-202.320	472.393	1.655.604		1.925.677
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	-321.495	-321.495
Correcties voorgaande jaren	51.138	-180.277	-129.394		-258.533
Betalingen/ontvangsten	151.182	-292.116	-1.526.210		-1.667.144
Subtotaal mutatie boekjaar	202.320	-472.393	-1.655.604	-321.495	-2.247.172
Saldo per 31 december	0	0	0	-321.495	-321.495

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Verpleging & Verzorging Noord	c	c	c	a
Verpleging & verzorging Zuid	c	c	c	a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-15	01-jan-15
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	1.655.604
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	321.495	0
	<u>321.495</u>	<u>1.655.604</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2015	2014
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	93.273.684	123.295.748
Af: ontvangen voorschotten	93.595.179	121.640.144
Subtotaal financieringsverschil	<u>-321.495</u>	<u>1.655.604</u>

Toelichting:

Het financieringssaldo tot en met 2014 is geheel afgewikkeld in 2015.

4. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-15</u>	<u>01-jan-15</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	468.613	175.080
Overige vorderingen	91.494	4.974
Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen	46.081.672	49.350.475
Vooruitbetaalde bedragen	102.935	45.635
Nog te ontvangen bedragen	2.344.457	41.947
Vorderingen op groepsmaatschappijen	56.966	68.386
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>49.146.137</u>	<u>49.686.497</u>

Toelichting:

Vorderingen op debiteuren: de stijging ten opzichte van 2014 wordt voornamelijk veroorzaakt door de transitie van de AWBZ bevoorschottingssystematiek naar vergoeding op basis van facturatie voor de segmenten ZVW en WMO. De voorziening die in aftrek op de vorderingen inzake debiteuren is gebracht, bedraagt €115k (in 2014 was dit €5k). De stijging ten opzichte van 2014 wordt veroorzaakt door verwachte afkeuring overproductie AIV (€79k) en oninbare vorderingen als gevolg van de afwikkeling van de joint venture Revital.

Overige vorderingen: de vordering heeft met name betrekking op de verzekering van het eigenrisicodragerschap van de kosten UWV inzake langdurige zieke (ex-)medewerkers.

Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen: dit betreft voornamelijk de structurele intercompany leningen welke verstrekt zijn aan Stichting Zuyderland Medisch Centrum (€ 37 mln) en Stichting Zuyderland Zorg (€12 mln). Deze structurele leningen worden jaarlijks stilzwijgend verlengd en de hoogte van de faciliteit kan jaarlijks worden herzien. De renteberekening over deze leningen vindt plaats op basis van 1-jaars Euribor + 0,5%.

De overige intercompany rekening courant verhoudingen worden periodiek verrekend en hier wordt geen rente over gerekend.

Vooruitbetaalde bedragen: het saldo per 31 december 2015 heeft betrekking op vooruitbetaalde huur- en servicekosten.

Nog te ontvangen bedragen: deze post heeft voornamelijk betrekking op een nog te ontvangen verrekening tussen verbonden partijen.

Alle vorderingen hebben een kortlopend karakter.

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-15</u>	<u>01-jan-15</u>
	€	€
Bankrekeningen	11.145.408	6.970.373
Kassen	27.775	35.887
Totaal liquide middelen	<u>11.173.183</u>	<u>7.006.260</u>

Toelichting:

Het saldo liquide middelen is gestegen ten opzichte van 2014 als gevolg van een positieve operationele kasstroom in 2015. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de organisatie.

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-15</u>	<u>01-jan-15</u>
	€	€
Kapitaal	106.682	106.682
Bestemmingsfondsen	37.271.640	33.942.492
Algemene en overige reserves	5.234.299	4.766.765
Totaal eigen vermogen	<u>42.612.621</u>	<u>38.815.939</u>

Mutatie Bestemmingsfondsen als gevolg van stelselwijziging:

	<u>01-jan-15</u>
	€
Eigen Vermogen per 31.12.2014	36.781.386
Mutatie als gevolg van harmonisatie grondslagen voorzieningen	2.034.553
Eigen Vermogen per 01.01.2015	<u>38.815.939</u>

Toelichting:

In het bedrag van € 107k is een bedrag opgenomen van € 18k geplaatst aandelenkapitaal van een maatschappelijk kapitaal van € 90k met een nominale waarde van € 1 per aandeel.

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-15</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-15</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	106.682	0	0	106.682
Totaal kapitaal	<u>106.682</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>106.682</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-15</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-15</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen	33.942.492	3.329.148	0	37.271.640
Totaal bestemmingsfondsen	<u>33.942.492</u>	<u>3.329.148</u>	<u>0</u>	<u>37.271.640</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-15</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-15</u>
	€	€	€	€
Algemene reserve	4.766.765	467.534	0	5.234.299
Totaal algemene en overige reserves	<u>4.766.765</u>	<u>467.534</u>	<u>0</u>	<u>5.234.299</u>

7. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-15	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-15
	€	€	€	€	€
Voorziening herstelkosten	828.054	0	169.079	658.975	0
Voorziening reorganisatie- en veranderkosten	216.120	20.599	154.212	50.320	32.187
Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen	824.150	0	1.057	0	823.093
Voorziening langdurig zieken	393.908	34.199	0	0	428.107
Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden	36.972	34.790	0	0	71.762
Voorziening financiële gevolgen 65+	22.804	22.022	0	0	44.826
Voorziening reguliere PLB uren	2.803.734	649.497	0	0	3.453.231
Voorziening eenmalige bijschrijving 200 PLB uren	625.147	0	96.436	0	528.711
Totaal voorzieningen	<u>5.750.889</u>	<u>761.107</u>	<u>420.784</u>	<u>709.295</u>	<u>5.381.917</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-15
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	4.073.355
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.308.562
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	446.797

Toelichting:

Voorziening herstelkosten: de voorziening diende ter dekking van de kosten voor het terugbrengen in de oorspronkelijke staat van buiten gebruik gestelde activa. Deze voorziening is vrijgevallen bij verkoop van de betreffende activa in 2015.

Voorziening reorganisatie- en veranderkosten 2009: de voorziening dient ter dekking van de in 2009 gestarte reorganisatie ten behoeve van de kosten voor een sociaal plan in verband met de afbouw van personeel. De onttrekking heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte kosten in 2015. De vrijval heeft betrekking op personeel dat in 2015 uit dienst is gegaan. Het restant van de voorziening heeft betrekking op doorlopende verplichtingen. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen: de voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van een langdurig dienstverband, in het bijzonder jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde (op basis van een rekenrente van 1,62%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

Voorziening langdurig zieken: deze voorziening wordt gevormd ter dekking van de op de balansdatum bestaande verplichting inzake de loondoorbetaling van personeelsleden die per deze datum arbeidsongeschikt zijn. Langdurig zieken worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening is berekend tegen 100% salariskosten in het eerste jaar en 70% in het tweede jaar, verhoogd met sociale lasten. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden: in het kader van de modernisering Ziektewet is in 2014 gekozen voor eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet Flex. Hiervoor is een voorziening getroffen aan de hand van de lopende dossiers. De voorziening wordt elk jaar opnieuw berekend aan de hand van gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn.

Voorziening financiële gevolgen 65+: voor het eigenrisicodragerschap WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetwijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65e leeftijd. Hiervoor is een voorziening opgenomen. Deze is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 1,62%.

Voorziening PLB (Persoonlijke Levensfase Budget) uren: er is een voorziening getroffen voor de reeds opgebouwde PLB rechten van alle medewerkers. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening éénmalige bijschrijving 200 PLB uren: de voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45 tot en met 49 jarigen. Bij de bepaling van de omvang van de voorziening is op basis van ervaringscijfers rekening gehouden met het personeelsverloop. Deze voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 1,62%.

Zuyderland Zorgcentra BV

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-15</u>	<u>01-jan-15</u>
	€	€
Schulden aan banken	44.442.229	39.942.004
Totaal langlopende schulden	<u>44.442.229</u>	<u>39.942.004</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Stand per 1 januari	42.425.441	45.108.712
Bij: nieuwe leningen	8.400.000	0
Af: aflossingen	3.183.437	2.683.271
Stand per 31 december	<u>47.642.004</u>	<u>42.425.441</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>3.199.775</u>	<u>2.483.437</u>
Stand per 31 december	<u>44.442.229</u>	<u>39.942.004</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	3.199.775	2.483.437
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	44.442.229	39.942.004
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	31.462.547	29.836.387

Toelichting:

Als onderdeel van de fusie financiering is de BNG kasgeldlening van €8,4mln per 2 januari 2015 omgezet van een kortlopende lening naar een langlopende lening.

De aflossingsverplichtingen betreffende 2016 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Voor een nadere specificatie op de langlopende schulden wordt verwezen naar 1.7 "Overzicht langlopende schulden".

Voor verstrekte zekerheden wordt verwezen naar 1.5 onderdeel 10 "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".

9. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-15</u>	<u>01-jan-15</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	0	8.400.000
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	3.199.773	2.483.438
Korte termijndeel a fonds perdu	156.738	146.272
Schulden uit hoofde van transitierегeling	32.746	198.062
Belastingen en sociale premies	2.854.233	2.765.245
Schulden inzake pensioenen	1.205.663	1.220.482
Nog te betalen salarissen	959.939	1.161.734
Vakantiegeld	1.963.944	1.956.044
Vakantiedagen	283.852	375.430
Overige schulden	1.828.887	1.812.662
Nog te betalen kosten	977.347	897.572
Vooruitontvangen opbrengsten	577.140	810.640
Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen	1.390	3.081
Schulden op groepsmaatschappijen	34.797	0
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>14.076.449</u>	<u>22.230.662</u>

Toelichting:

Schulden aan kredietinstellingen: als onderdeel van de fusie financiering is de BNG kasgeldlening van €8,4mln per 2 januari 2015 omgezet van een kortlopende lening naar een langlopende lening.

Aflossingsverplichtingen langlopende leningen: dit betreft het deel van de langlopende leningen dat in 2016 moet worden afgelost. De stijging wordt met name veroorzaakt door de aflossingsverplichting van €700k van de bovengenoemde BNG lening.

Nog te betalen salarissen: In 2015 is een nabetaling gedaan inzake uit te betalen looncompensatie over 2014 zoals opgenomen in het CAO akkoord.

Overige schulden: in 2015 is zijn de overige schulden licht gestegen als gevolg van nog te betalen premies WGA eigen risicodragerschap.

Nog te betalen kosten: dit betreft een reservering voor kosten (met name huur, onderhoud en energie) welke gemaakt zijn in 2015 en waarvoor de facturen worden verwacht in 2016.

Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen: De renteberekening over het rekening-courantsaldo vindt plaats op basis van 1-jaars Euribor + 0,5%. Maandelijks vindt er een afrekening van de rekening-courant posities tussen de Zuyderland entiteiten plaats.

Alle schulden hebben een kortlopend karakter.

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Aansprakelijkheden

Overeenkomstig de afgesloten kredietovereenkomst met het bankenconsortium (ING, ABN AMRO, BNG en Rabobank) treedt Zuyderland Zorgcentra BV op als kredietnemer en kan indien opportuun worden aangesproken om alle verplichtingen van de andere kredietnemer Stichting Zuyderland Medisch Centrum aan de banken na te komen, als ware het verplichtingen van de entiteit zelf.

Overzicht zekerheden

Zuyderland Zorgcentra BV heeft diversen leningen op basis van een hypotheek, deze zijn verstrekt door Rabobank, BNG, ING, ABN-AMRO, WfZ en de Nederlandse Waterschapsbank.

De zekerheden betreffen een Waarborgovereenkomst met WfZ en een aantal leningen op basis van gemeentegaranties.

Voor de langlopende leningen en hierop rustende zekerheden wordt verwezen naar 1.8 Overzicht langlopende schulden.

Daarnaast zijn alle roerende zaken, vorderingen, verzekeringen, bankrekeningen, intellectuele eigendomsrechten en domeinnamen en aandelen van Zuyderland Zorgcentra BV en overige schuldenaren verpand aan het bankenconsortium (ING, Rabobank, ABN ARMO en BNG).

Meerjarige financiële verplichtingen

Specificatie meerjarige financiële verplichtingen naar looptijd:

	Aantal	Contracten afgesloten in:				totaal
		2015	2014	2013	t/m 2012	
		€	€	€	€	€
Contracten met looptijd 1 jaar	3	607.000	0	0	345.876	952.876
Contracten met looptijd 3 of 4 jaar	1	0	0	0	17.411	17.411
Contracten met looptijd => 5 jaar	12	0	1.037.623	78.409	2.727.810	3.843.842
Totaal	16	607.000	1.037.623	78.409	3.091.097	4.814.129

Toelichting:

In de meerjarige financiële verplichtingen zijn de jaarlijkse verplichtingen opgenomen. Op basis van de looptijden kunnen de totale verplichtingen bepaald worden. Van het totaalbedrag ad. € 4.814.129,- heeft € 914.190,- betrekking op onderhoudscontracten en servicecontracten, 17.411,- op leasecontracten en € 3.882.528,- op huurcontracten.

Algemeen

Zuyderland Zorgcentra BV maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Zuyderland een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken. Dit beleid wordt ingezet op concern niveau. Zuyderland Zorgcentra BV zet geen afgeleide financiële instrumenten in. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van Zuyderland.

Kredietrisico

Zuyderland Zorgcentra BV loopt gezien de aard van de activiteiten een beperkt kredietrisico. Een groot deel van de vorderingen betreft vorderingen op verbonden partijen.

Het kredietrisico op externe partijen is geconcentreerd bij zorgverzekeraars en gemeenten voor een totaalbedrag van € 857k. Met deze zorgverzekeraars en gemeenten bestaat een lange relatie en deze hebben altijd aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Rentekasstroomrisico

Zuyderland Zorgcentra BV loopt een beperkt rente- en kasstroomrisico over de rekening courant faciliteit van €10mln bij ABN AMRO, de langlopende lening met variabele rente bij de BNG (hoofdsom €8,4mln) en over de rekening courant verhoudingen met overige Zuyderland organisatie-onderdelen,

Liquiditeitsrisico

Zuyderland bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen, welke op concern niveau worden opgesteld. Het management ziet erop toe dat voor de instelling steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Voor een overzicht van de op 31 december 2015 niet contant gemaakte contractuele verplichtingen, zie de toelichting van niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen. Zuyderland Zorgcentra BV loopt geen liquiditeitsrisico als gevolg van afgeleide financiële instrumenten.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

1.6 Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa

1.6.1 Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2015						
- aanschafwaarde	70.782.365	16.123.276	12.308.572	108.794	0	99.323.007
- cumulatieve afschrijvingen	34.961.724	10.772.080	5.315.679	0	0	51.049.483
Boekwaarde per 1 januari 2015	<u>35.820.641</u>	<u>5.351.196</u>	<u>6.992.893</u>	<u>108.794</u>	<u>0</u>	<u>48.273.524</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	950.019	0	2.149.099	103.449	0	3.202.567
- afschrijvingen	2.754.061	641.362	1.305.891	0	0	4.701.314
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	696.931	3.809.490	649.974	0	0	5.156.395
.cumulatieve afschrijvingen	696.931	3.809.490	649.974	0	0	5.156.395
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	108.794	0	108.794
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>108.794</u>	<u>0</u>	<u>108.794</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.804.042</u>	<u>-641.362</u>	<u>843.208</u>	<u>-5.345</u>	<u>0</u>	<u>-1.607.541</u>
Stand per 31 december 2015						
- aanschafwaarde	71.035.453	12.313.786	13.807.697	103.449	0	97.260.385
- cumulatieve afschrijvingen	37.018.854	7.603.952	5.971.596	0	0	50.594.402
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>34.016.599</u>	<u>4.709.834</u>	<u>7.836.101</u>	<u>103.449</u>	<u>0</u>	<u>46.665.983</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%,2%,5%,10%	5%, 6,67%,10%	10%,20%	0,0%		

1.6.2 Mutatieoverzicht financiële vaste activa

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Te verrekenen afschr. inz. buiten gebruik gestelde MVA	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2015	0	0	0	0	0	0	1.274.820	1.274.820
Kapitaalstorting	0	0	0	0	0	0		0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	0	0
(Terugname) waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	424.939	424.939
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>849.881</u>	<u>849.881</u>

1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2015

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2014	Nieuwe leningen in 2015	Aflossingen in 2015	Restschuld 31 december 2015	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd eind 2015	Aflossingswijze	Aflossing 2016	Gestelde zekerheden
		€	jaar		%	€	€	€	€	€	jaar		€	
BNG - Lening G	1-jan-15	8.400.000	12	Hypothecair	2,15%+12mnds Eur	0	8.400.000	700.000	7.700.000	4.200.000	10	lineair	700.000	Zie toelichting aangegeven met *
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	19.512.549	30	Hypothecair	3,935%	11.057.111	0	650.418	10.406.693	7.154.601	15	lineair	650.418	WfZ-borging, gesecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	4.537.802	20	Hypothecair	3,520%	1.588.231	0	226.890	1.361.341	226.890	5	lineair	226.890	WfZ-borging, gesecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	6.126.033	20	Hypothecair	3,520%	2.144.112	0	306.302	1.837.810	306.302	5	lineair	306.302	WfZ-borging, gesecureerd door hypotheek
BNG - Lening H	4-apr-11	17.000.000	20	Hypothecair	5,850%	15.300.000	0	566.667	14.733.333	11.900.000	15	lineair	566.667	Zie toelichting aangegeven met *
BNG	4-jan-01	2.223.523	40	Hypothecair	5,625%	778.233	0	55.588	722.645	444.705	13	lineair	55.588	Gemeentegarantie Gemeente Sittard-Geleen
Rabobank	30-nov-98	1.157.311	25	Hypothecair	5,100%	586.523	0	53.318	533.205	221.834	8	annuïteit	56.102	Gemeentegarantie Gemeente Susteren-Echt
BNG	16-nov-98	5.876.283	25	Hypothecair	5,040%	2.970.113	0	268.916	2.701.197	1.139.124	8	annuïteit	282.470	Gemeentegarantie Gemeente Susteren-Echt
Rabobank	13-mrt-00	299.495	25	Hypothecair	3,250%	115.404	0	12.481	102.923	40.520	8	lineair	12.481	Hypotheek
BNG	17-jun-02	12.000.000	20	Hypothecair	3,950%	7.885.714	0	342.857	7.542.857	5.828.571	21	lineair	342.857	WfZ-borging, gesecureerd door hypotheek
Totaal						42.425.441	8.400.000	3.183.437	47.642.004	31.462.547			3.199.775	

* Deze leningen zijn opgenomen in de kredietovereenkomst van het bankenconsortium met als effectieve datum 1-1-2015, gesecureerd door een hypotheek, diversie verpandingen (nader toegelicht onder "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen") en een overeenkomst gedeelde zekerheden op WfZ-activa.

1.8 Toelichting op de resultatenrekening over 2015

11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2015	2014
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	111.424.175	123.295.748
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	13.712.342	9.108.547
Opbrengsten uit WMO prestaties	1.760.419	0
Overige zorgprestaties	175.262	143.173
Totaal	127.072.198	132.547.468

Toelichting:

Bij de vaststelling van het wettelijk budget aanvaardbare kosten is uitgegaan van de door de Nederlandse Zorgautoriteit vastgestelde tarieven. De opbrengsten zijn gedaald als gevolg van de in 2015 gerealiseerde Herziening Langdurige Zorg. Enerzijds ging de overheveling van de AWBZ gepaard met een forse bezuiniging, waardoor per saldo minder zorg is geleverd. Anderzijds is een gedeelte van de AWBZ omgezet in subsidieregelingen. De betreffende omzet is in 2015 verantwoord onder Subsidies.

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten / opbrengsten uit prestatiebekostiging Zvw-zorg betreft opbrengsten uit geriatrische revalidatiezorg welke in het verleden vanuit het wettelijk budget gefinancierd werden en per heden opbrengsten uit prestatiebekostiging betreft.

12. Subsidies

De specificatie is als volgt :

	2015	2014
	€	€
Rijksbijdrage werkplaatsfunctie en medische faculteit van UMC's	0	31.969
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	3.063.837	887.455
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	39.935	90.622
Totaal subsidies	3.103.772	1.010.046

Toelichting:

De rijksbijdrages werkplaatsfunctie betreffen de loonbelastingvermindering met betrekking tot onderwijs. De subsidies vanwege het Ministerie van VWS hebben betrekking op stageplaatsen zorg, alsmede de vanuit de AWBZ overgehevelde subsidieregelingen. De stijging van deze opbrengsten houdt met name verband met deze overheveling.

13. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	2015	2014
	€	€
Overige dienstverlening	933.558	841.401
Overige opbrengsten	1.828.410	1.778.197
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	2.761.968	2.619.598

Toelichting:

Onder overige dienstverlening zijn onder andere maaltijdverzorging voor derden en restaurantopbrengsten verantwoord.

De overige opbrengsten hebben met name betrekking op extramuraal fysiotherapie, aan Zuyderland Thuiszorg in rekening gebrachte kosten, huren en aan bewoners en patiënten in rekening gebrachte kosten zoals kosten van de CAI, telefoonkosten, kosten van ontspanning, inrichting etc.

De stijging ten opzichte van 2014 wordt met name veroorzaakt door indexering van doorberekende kosten en door een in 2014 verwerkte correctie over voorgaande jaren.

LASTEN

14. Personeelskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Lonen en salarissen	50.072.792	49.659.360
Sociale lasten	8.097.654	7.689.181
Pensioenpremie	4.059.260	4.122.551
Andere personeelskosten	1.114.638	1.184.256
Binnen Zuyderlandconcern verrekenende personeelskosten	<u>3.979.077</u>	<u>3.983.602</u>
Subtotaal	67.323.421	66.638.950
Personeel niet in loondienst	1.463.181	937.791
Totaal personeelskosten	<u>68.786.602</u>	<u>67.576.741</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>1.296</u>	<u>1.303</u>

Toelichting:

Bij lonen en salarissen zijn de brutokosten aangegeven.

De aan derden doorberekende personele kosten zijn opgenomen bij de bedrijfsopbrengsten.

De personele bezetting betreft alle werknemers inclusief oproepkrachten, doch exclusief stagiaires, BVP-leerlingen, specialisten in vrij beroep, consultants en overig ingehuurd personeel en vrijwilligers en intern doorberekende personeelsleden.

De stijging in personele kosten wordt met name veroorzaakt door de jaarlijkse stijging als gevolg van cao-effecten en periodiekstijgingen.

De binnen Zuyderland concern doorberekende personeelskosten hebben betrekking op de in rekening gebrachte kosten door de ondersteunende en faciliterende organisatie-onderdelen binnen het Zuyderland concern.

De kosten voor personeel niet in loondienst zijn gestegen ten opzichte van 2014 voornamelijk als gevolg van verrekenende personele kosten met Zuyderland Thuiszorg BV en een hogere inzet van uitzendkrachten tijdens vakantieperiodes.

15. Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	4.701.314	4.805.558
- financiële vaste activa	424.939	424.939
Totaal afschrijvingen	<u>5.126.253</u>	<u>5.230.497</u>
Subtotaal afschrijvingen		
Binnen Zuyderlandconcern verrekenende afschrijvingskosten	341.268	306.697
Afschr.instandhoudingsinvesteringen derden	0	57.629
Afschrijvingskosten zorginfrastructuur	406.705	401.657
Totaal afschrijvingen	<u>5.874.226</u>	<u>5.996.480</u>

Toelichting:

De afschrijvingen betreffen o.a. de versnelde afschrijving van de zorgcentra Odilia, St. Anthonius en de Kollenberg als gevolg van een verkorte bedrijfseconomische levensduur.

16. Overige bedrijfskosten en bijzondere lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.666.552	7.999.891
Algemene kosten	32.939.787	33.995.435
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.845.013	2.090.304
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.749.747	2.169.818
- Energie gas	1.129.771	1.129.971
- Energie stroom	794.566	855.850
- Energie transport en overig	45.385	129.101
Subtotaal	<u>3.719.469</u>	<u>4.284.740</u>
Huur en leasing	3.799.185	3.689.819
Dotaties en vrijval voorzieningen	-633.360	1.633.435
Binnen Zuyderlandconcern verrekende bedrijfskosten	3.253.652	3.169.275
Overige lasten	<u>129.394</u>	<u>203.444</u>
Subtotaal	<u>52.719.692</u>	<u>57.066.343</u>
Bijzondere lasten	0	0
Totaal overige bedrijfskosten	<u>52.719.692</u>	<u>57.066.343</u>

Toelichting:

Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten

De voedingsmiddelen en hotelmatige kosten zijn met € 0,3mln gedaald ten opzichte van 2014 als gevolg van een lager aantal cliënten in 2015.

Algemene Kosten

Onder algemene kosten zijn onder andere de door Zuyderland Thuiszorg BV (€ 19,9 mln) en Stichting Zuyderland Medisch Centrum (€9,6 mln) in rekening gebrachte kosten verantwoord, vanwege de door Zuyderland Zorgcentra aan deze organisatie-onderdelen uitbestede zorgactiviteiten. Bij Zuyderland Thuiszorg BV gaat het om thuiszorgactiviteiten, bij de Stichting Zuyderland Medisch Centrum betreft het verpleeghuisactiviteiten van Zuyderland Revalidatie en indicatievrije advisering. De inkomsten voor al deze activiteiten worden verkregen via het wettelijk budget van Zuyderland Zorgcentra BV.

Patiënt- en bewonersgebonden kosten

De daling t.o.v. vorig jaar is grotendeels het gevolg van de vrijval van een voorziening voor medicijnkosten uit 2011.

Onderhoud en energiekosten

De daling ten opzichte van 2014 wordt met name veroorzaakt door een lager energieverbruik in 2015 en hogere kosten in 2014 door een incidentele kwaliteitsimpuls in onderhoud en de opening van een eerder gesloten afdeling in Glana.

Huur en leasing

De stijging is grotendeels te wijten aan de huur van Zorgwoningen Aldenhof over geheel 2015, terwijl deze in 2014 pas per 1 maart in gebruik zijn genomen.

Dotaties en vrijval voorzieningen

Dit betreft een eenmalige vrijval van de voorziening herstelkosten (€ 0,6mln) bij verkoop van buiten gebruik gestelde activa. De voorziening groot onderhoud is met ingang van 2015 vervallen waardoor hieraan geen dotatie meer wordt gepleegd.

Binnen Zuyderland concern verrekende bedrijfskosten

Deze hebben betrekking op de in rekening gebrachte kosten door de ondersteunende en faciliterende organisatie-onderdelen binnen het Zuyderland concern.

Overige lasten

Dit betreft de verwerking van een correctie over 2014 op basis van de definitieve nacalculatie na het opmaken van de jaarrekening 2014. Over het boekjaar 2014 betrof dit een correctie van de nacalculatie over 2013.

17. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :

	2015	2014
	€	€
Financiële baten		
Rentebaten	0	2.552
Subtotaal financiële baten	0	2.552
Financiële lasten		
Rentelasten	1.760.736	1.773.123
Subtotaal financiële lasten	1.760.736	1.773.123
Totaal financiële baten en lasten	<u>1.760.736</u>	<u>1.770.571</u>

Toelichting

De rentelasten hebben betrekking op langlopende leningen (€2,1mln) en de rekening-courant faciliteit (€29k), verminderd met de rentevergoeding op de intercompany leningen verstrekt aan Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Stichting Zuyderland Zorg (-€409k).

18. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Voor een overzicht van uit collectieve middelen gefinancierde topinkomens wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg onderdeel 1.9 onderdeel 24.

19. Honoraria accountant

Voor een overzicht van de accountantskosten wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg onderdeel 1.9 onderdeel 25.

20. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

21. Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Raad van Bestuur

Origineel is ondertekend door de voltallige Raad van Bestuur.

Drs. D.M.F. Jongen, voorzitter

Drs. C.J.M.H.J. Evers, CFO

Ing. C. Sterk, lid

Drs. R.E.A. Goffin, lid

Raad van Toezicht

Deze jaarrekening wordt niet ondertekend door de leden van de Raad van Toezicht aangezien deze de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zuyderland Medisch Centrum/Stichting Zuyderland Zorg, waarin de cijfers van Zuyderland Zorgcentra BV zijn geconsolideerd, hebben ondertekend.

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Zuyderland Zorgcentra BV heeft de jaarrekening 2015 vastgesteld op 10 mei 2016.

De Raad van Toezicht van Zuyderland Zorgcentra BV heeft de jaarrekening 2015 goedgekeurd op 25 mei 2016.

2.2 Statutaire regeling resultaatbestemming

Niet van toepassing.

2.3 Resultaatbestemming

Het resultaat is toegevoegd aan het collectief gefinancierd gebonden vermogen binnen het eigen vermogen en staat derhalve niet vrij ter beschikking.

2.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

2.5 Nevenvestigingen

Zuyderland Zorgcentra BV heeft geen nevenvestigingen.

3 CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering, raad van bestuur en raad van toezicht van Zuyderland Zorgcentra B.V.

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zuyderland Zorgcentra B.V. op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Zuyderland Zorgcentra B.V. te Sittard-Geleen ('de vennootschap') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de winst-en-verliesrekening over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Zuyderland Zorgcentra B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0380942

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven

T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van klassenindeling

In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT zoals bepaald en verantwoord door Zuyderland Zorgcentra B.V. als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 655 'Zorginstellingen'; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het bestuursverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over de overige gegevens) en op basis van onze toets van de verenigbaarheid van het bestuursverslag met de jaarrekening:

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of de ingevolge artikel 2 Regeling verslaggeving WTZi vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 30 mei 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M.A. Spaans-den Heijer RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Zuyderland Zorgcentra B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.